

Nr 136.

Av herr **Norup**, om vissa ändringar i kungörelsen angående statligt stöd till jordbrukets yttre och inre rationalisering m. m.

I kungörelse nr 342/1948 har Kungl. Maj:t utfärdat bestämmelser angående statligt stöd till jordbrukets yttre och inre rationalisering. Denna kungörelse omförmäler ävenledes villkoren för erhållande av lånegaranti och statsbidrag till en rad av åtgärder, av vilka vissa beräknas kunna hindra vindens skadegörelse på åkerjord genom plantering av skyddsskogar och skyddshäckar eller genom att på annat sätt motverka sand- eller stoffflykt. Bestämmelserna ha emellertid utformats restriktivt, varigenom det kan befaras att statens medverkan i kampen mot vinderosionen endast blir av ringa värde. Vad som särskilt hindrar ett kommande arbete i detta avseende är bestämmelserna om att statsbidrag endast må utgå till enskild person, varigenom föreningar bli utestängda från möjligheterna att tillerkännas statsbidrag, att egendomens areal ej må överstiga 20 hektar och att brukarens ekonomiska ställning ej får vara så god, att han tydligen icke är i behov av bidrag för att utföra åtgärden. Det är angeläget påpeka följande fakta för att belysa orimligheten i dessa bestämmelsers utformande.

För att få högsta verkan av ett planerat skyddssystem inom ett vindhärjat område är det av avgörande betydelse, att alla, eller i varje fall så många som möjligt inom området bosatta jordägare, deltaga i åtgärderna. Detta är i och för sig självklart, men för att ytterligare styrka påståendet kan nämnas, att danska erfarenheter gå helt i denna riktning. Inom alla de områden, där danska staten bidrager till plantering av skyddsskogar och häckar, är ett av villkoren för erhållande av statsbidrag, att vederbörande är medlem av en planteringsförening. Det är nämligen av allra största vikt, att inga luckor uppstå i systemet, ty därigenom blir skyddseffekten i motsvarande grad minskad. Det bör sålunda förutsättas, att blivande arbeten i Sverige helt komma att följa föreningslinjen. Under sådana förhållanden vore det orimligt, om staten genom att utestänga föreningar från möjligheten att erhålla statsbidrag skulle så förtaga verkan av åtgärder på denna linje, att risk skulle föreligga att åtgärderna bleve mindre verkningsfulla. En omändring härvidlag är således icke bara önskvärd utan måste anses såsom alldeles nödvändig.

Genom att begränsa statsbidraget till egendomar under 20 hektar uppnås sannolikt samma verkan som i fråga om föreningars utestängande från statsbidrag. Det kan nämligen förutsättas, att full enighet ej uppnås jordägare emellan i det fall, att den ene uppbär statsunderstöd för en åtgärd och den andre icke, när gemensamma arbeten skola utföras. Otvivelaktigt komma rent mänskliga känslor att påverka utvecklingen, så att den som är hindrad erhålla statsbidrag helt enkelt underlåter att delta i planteringsarbetet. Det synes därför vara lämpligast att kungörelsens bestämmelser om en begränsning av egendomarnas storlek till högst 20 hektar för att erhålla statsbidrag i detta fall undanröjas.

Jag får därför hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om ändring och tillägg till 10 § i Kungl. Maj:ts kungörelse den 11 juni 1948, nr 342, angående statligt stöd till jordbrukets yttre och inre rationalisering m. m., dels så att bestämmelsen om arealbegränsning för att kunna erhålla lån och bidrag till anläggning av skyddsskog eller skyddshäckar för att motverka sand- och jordflykt upphäves, dels så att även föreningar må kunna erhålla lån och bidrag för samma ändamål.

Stockholm den 21 januari 1949.

Sam. B. Norup.
